

ปัจจัยทำนายความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ
โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม

เรือโทหญิง มรุรส เมืองศิริ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PREDICTORS OF NURSING COMPETENCE OF STAFF NURSES, HOSPITALS UNDER
THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF DEFENSE

Lt. JG. Mathurose Muangsiri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

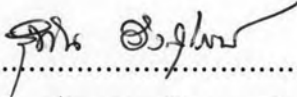
Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491515

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บัณฑิตทำนวยความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ
 โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม
 โดย เรือโทหญิง มรุรส เมืองศิริ
 สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารียัวรรณ อ่วมตานี

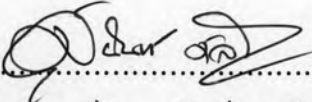
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

 คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
 (รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยูพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสฤษดิ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารียัวรรณ อ่วมตานี)

กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ สลโกสุม)

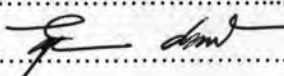
มรุส เมืองศิริ : ปัจจัยทำนายความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ
โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม (PREDICTORS OF NURSING COMPETENCE OF
STAFF NURSES, HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF
DEFENSE) อาจารย์ที่ปรึกษา: ผศ. ดร. อารีวรรณ อ่วมธานี, 139 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ ความสัมพันธ์
ระหว่างปัจจัยคัดสรร ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล การเรียนรู้ตลอดชีวิต การได้รับการสอนแนะ การได้รับการเสริมสร้าง
พลังอำนาจในงานกับความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ และปัจจัยพยากรณ์ที่สามารถร่วมทำนาย
ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล
สังกัดกระทรวงกลาโหม จำนวน 358 คน คัดเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ
แบบสอบถามการเรียนรู้ตลอดชีวิต แบบสอบถามการได้รับการสอนแนะ แบบสอบถามการได้รับการเสริมสร้าง
พลังอำนาจในงาน และแบบสอบถามความสามารถในการปฏิบัติงาน แบบสอบถามทั้งหมดผ่านการตรวจสอบความตรง
ตามเนื้อหา และวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงได้ค่าแอลฟาเท่ากับ .94 .68 .92 และ .91 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการ
คำนวณ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไควสแคว์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์
การถดถอยพหุคูณ แบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม อยู่ใน
ระดับสูง ($\bar{x} = 4.03, SD = .41$)
2. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์การทำงาน การได้รับการสอนแนะ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การได้รับ
การเสริมสร้างพลังอำนาจในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .094, .442, .511$ และ $.513$ ตามลำดับ $p < .05$) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านการได้รับ
การฝึกอบรมเพิ่มเติมทางการพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ
โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม
3. ตัวแปรที่ร่วมพยากรณ์ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลสังกัด
กระทรวงกลาโหมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับดังนี้ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การได้รับการ
เสริมสร้างพลังอำนาจในงาน การได้รับการสอนแนะ และประสบการณ์การทำงาน โดยร่วมกันพยากรณ์ได้ ร้อยละ 40.2
($R^2 = .402$) ได้สมการในรูปคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$\text{ความสามารถในการปฏิบัติงาน} = .348 \text{ การเรียนรู้ตลอดชีวิต} + .307 \text{ การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน} \\ + .129 \text{ การได้รับการสอนแนะ} + .105 \text{ ประสบการณ์ในการทำงาน}$$

สาขา.....การบริหารการพยาบาล.....ลายมือชื่อนิสิต..... มยุภา เมืองศิริ.....
ปีการศึกษา.....2549.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

#4777842636: MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: NURSING COMPETENCE/ LIFE LONG LEARNING/ COACHING/
EMPOWERMENT/ STAFF NURSES

MATHUROSE MUANGSIRI: PREDICTORS OF NURSING COMPETENCE OF
STAFF NURSES, HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY
OF DEFENSE. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. AREEWAN OUMTANEE, Ph.D.

139 pp.

The purposes of this research were: 1) to study nursing competence of staff nurses, 2) to analyze relationships between personal factors, life long learning, coaching, empowerment and nursing competence of staff nurses, and 3) to determine predictors of nursing competence of staff nurses. Study samples were 358 staff nurses, selected by multi-stage sampling from hospitals under the Jurisdiction of Ministry of Defense. The research instruments consisted of Life Long Learning, Coaching, Empowerment and Nursing Competence Questionnaire. All questionnaire were tested for content validity by a panel of experts. The Cronbach's alpha reliability of those questionnaire were .94, .68, .92 and .91 respectively. Then, the data were analyzed by Percentage, Mean, Standard Deviation, Chi-square, Pearson Product Moment Correlation and Stepwise Multiple Regression Analysis.

Major results of this study were as follows:

1. Mean score of nursing competence were at high level ($\bar{X} = 4.03$, $SD = .41$).
2. There were positively significant relationships between work experience, life long learning, coaching, empowerment and nursing competence ($r = .094, .442, .511$ and $.513$ respectively, $p < .05$).
3. Life long learning, empowerment, coaching and work experience were the predictors of nursing competence at the level .05. These predictors accounted for 40.2 percent of the variance ($R^2 = .402$). The standardized equation was:

$$\text{Nursing competence} = .348 \text{ life long learning} + .307 \text{ empowerment} + .129 \text{ coaching} + .105 \text{ work experience.}$$

Field of study.....Nursing Administration..... Student's signature..... Mathurose Muangsiri

Academic year.....2006.....Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณา และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีย์วรรณ อ่วมธานี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อคิดเห็น และแนวทางที่เป็นประโยชน์ในทุกขั้นตอนของการศึกษาวิจัย รวมทั้งสนับสนุน ให้กำลังใจตลอดทั้งให้ความห่วงใยเอาใจใส่แก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสถยดี ประธานสอบ วิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ สดโกสมุ กรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วย แก้ไขข้อบกพร่องและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นรวมทั้ง คณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาล หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล และพยาบาลประจำการทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล การวิจัย รวมทั้งโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าที่อนุญาตให้ผู้วิจัยทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานหอผู้ป่วยพิเศษ 5 โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้าทุกท่านที่ สนับสนุน และเป็นกำลังใจในการศึกษาครั้งนี้

ท้ายที่สุด การทำวิทยานิพนธ์นี้จะสำเร็จลงมิได้ หากขาดกำลังใจจากครอบครัว และ กัลยาณมิตรทั้งหลาย โดยเฉพาะคุณพ่อและคุณแม่ที่เคารพรักผู้ซึ่งให้สติปัญญาและสิ่งที่ดีงามแก่ผู้วิจัย รวมถึงให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยที่ดีเสมอมา และท้ายสุดขอขอบคุณกัลยาณมิตร ร่วมสถาบันทุกท่านที่ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ที่ดีในการศึกษา ณ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม.....	15
ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ.....	23
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาล ประจำการ.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
สรุปผลการวิจัย.....	86
อภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	97
รายการอ้างอิง.....	99
ภาคผนวก.....	107
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	108
ภาคผนวก ข. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	113
ภาคผนวก ค. ตารางเปรียบเทียบองค์ประกอบของตัวแปรตามทฤษฎีกับการสัมภาษณ์.....	126
ภาคผนวก ง. การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ	132
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	139

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลสังกัด กระทรวงกลาโหม.....	51
2	จำนวนร้อยละของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน และการได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติม ทางการพยาบาล.....	52
3	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการเรียนรู้ตลอดชีวิต แบบสอบถามการได้รับ การสอนแนะ แบบสอบถามการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน แบบ สอบถามความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ.....	60
4	จำนวนและร้อยละของพยาบาลประจำการ จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน และการได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมทางการพยาบาล.....	65
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกโดยรวมและ รายด้าน.....	66
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกรายข้อ.....	67
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การได้รับการสอนแนะ จำแนกโดยรวม และรายด้าน.....	69
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การได้รับการสอนแนะ จำแนกรายข้อ.....	70
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการได้รับการเสริมสร้าง พลังอำนาจในงาน จำแนกโดยรวมและรายด้าน.....	71
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการได้รับการเสริมสร้าง พลังอำนาจในงาน จำแนกรายข้อ.....	72
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของ พยาบาลประจำการจำแนกโดยรวมและรายด้าน.....	74
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของ พยาบาลประจำการจำแนกรายข้อ.....	75
13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ตลอดชีวิต การได้รับการสอนแนะ การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน กับความสามารถในการปฏิบัติงาน ของพยาบาลประจำการ.....	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ตลอดชีวิต การได้รับการสอนแนะ การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน กับความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ.....	79
15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าอำนาจการพยากรณ์ (R^2) และอำนาจการพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ.....	80
16	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ในการพยากรณ์ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ.....	81

สารบัญภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	โครงสร้างการบริหารการพยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม.....	16
2	โครงสร้างองค์การบริหารการพยาบาล.....	16
3	แสดงการเพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติงาน โดยใช้รูปแบบการเสริมสร้าง พลังอำนาจในงาน.....	41
4	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	47